

Protokół

z II posiedzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji

Termin: 8 listopada 2023 r. godz. 11:00 – 13:00

Miejsce: Posiedzenie w trybie stacjonarnym, które odbyło się w siedzibie głównej Ministerstwa Sprawiedliwości

Przewodniczący posiedzenia Zespołu: Pani Katarzyna Frydrych, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

Porządek obrad Zespołu obejmował 6 kwestii:

1. Powitanie.
2. Przedstawienie i przyjęcie porządku obrad.
3. Prezentacja przez poszczególne resorty wcześniej przedstawionych na piśmie stanowisk wraz z informacją na temat realizowanych zadań w kontekście wprowadzenia modelu wspieranego podejmowania decyzji.
4. Dyskusja.
5. Ustalenie terminu i tematu następnego posiedzenia.
6. Zakończenie posiedzenia.

Przebieg posiedzenia:

Spotkanie otworzyła Pani Katarzyna Frydrych, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, przewodniczący Zespołu. Na wstępie przewodniczący Zespołu powitał wszystkich zgromadzonych na drugim posiedzeniu Zespołu do spraw opracowania propozycji rozwiązań normatywnych w zakresie zastąpienia instytucji ubezwłasnowolnienia modelem wspieranego podejmowania decyzji. Następnie przewodniczący Zespołu dokonał prezentacji agendy drugiego posiedzenia Zespołu, do której nikt nie zgłosił żadnych uwag ani wniosków. Przewodniczący Zespołu poinformował również, że na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce „Co robimy”, „Dla obywateli”, „Model wspieranego podejmowania decyzji – likwidacja ubezwłasnowolnienia” umieszczona została informacja o Zespole wraz z protokołem z pierwszego posiedzenia Zespołu.

Następnym punktem spotkania była prezentacja przez poszczególne resorty wcześniej przesłanych na piśmie stanowisk wraz z informacją na temat realizowanych zadań w kontekście wprowadzenia modelu wspieranego podejmowania decyzji.

Zgodnie z planem pracy Zespołu ustalonym na pierwszym posiedzeniu Zespołu poszczególne resorty miały przedstawić w terminie do 31 października 2023 r. stanowiska co do kształtu systemu zapewniającego odpowiednie wsparcie w podejmowaniu decyzji osobom

z niepełnosprawnością, wobec których nie będą już zapadały orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu oraz informacje na temat realizowanych zadań w kontekście wprowadzenia modelu wspieranego podejmowania decyzji. Swoje stanowisko przedstawiło MZ (wraz z RPP) oraz MS. Materiały dotyczące modelu wspieranego podejmowania decyzji, udostępnił również - zgodnie z deklaracją - Pan Minister Paweł Wdówik. Materiały te zostały przesłane pozostałym członkom Zespołu w dniu 11 września 2023 r.

Jako pierwszy głos zabrał Pan Krzysztof Kosiński, Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych podkreślając, że obecnie Biuro realizuje dwa duże projekty systemowe zmierzające do likwidacji ubezwłasnowolnienia. Następnie Pan Dyrektor przedstawił aktualny stan tych projektów podkreślając, że jest to już etap końcowy. Wskazał, że jednym z projektowanych rozwiązań jest m.in. asysta prawna. Następnym przewidzianym rozwiązaniem jest pełnomocnictwo wspierające. Trzecim elementem modelu wspieranego podejmowania decyzji jest pełnomocnik na przyszłość, który będzie ustanawiany na podstawie aktu notarialnego.

Na pytanie przewodniczącego Zespołu czy przedstawione przed chwilą rozwiązania to są te rozwiązania przedstawione w dokumencie pt. *„Projekt przepisów dotyczących wsparcia osób z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych”* Pan Dyrektor wskazał, że są dwa projekty: *„Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych”* w ramach, którego wypracowywana jest asysta prawna i *„Opracowanie projektu ustawy wdrażającej Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych”*. Ten drugi projekt służyły opracowaniu kompleksowych rozwiązań dotyczących mechanizmów wsparcia osób niepełnosprawnych, zgodnych z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych.

Następnie głos zabrał Pan Dariusz Poznański, Dyrektor Departamentu Zdrowia Publicznego Ministerstwa Zdrowia. Pan Dyrektor zaprezentował wcześniej przedstawione na piśmie stanowisko Ministerstwa Zdrowia wypracowane wraz z Biurem Rzecznika Praw Pacjenta (Załącznik nr 6). Pan Dyrektor wskazał na wątpliwości co do zakresu materiału, nad którym mamy dyskutować.

Z uwagi na pytania Pana Dyrektora Dariusza Poznańskiego głos zabrał Pan Andrzej Vertun – Dyrektor Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego Ministerstwa Sprawiedliwości. Pan Dyrektor wskazał, że istnieje ogólna zgoda co do konieczności likwidacji ubezwłasnowolnienia i z tego powodu został powołany Zespół. Niezbędne jest opracowanie - jak będzie wyglądała sytuacja prawna osób z niepełnosprawnościami wymagającymi ochrony po likwidacji ubezwłasnowolnienia. Pan Dyrektor Andrzej Vertun wskazał na różne koncepcje modelu wspieranego podejmowania decyzji i przypominał, że zgodnie z postanowieniami *Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030* to Ministerstwo Sprawiedliwości jest koordynatorem działania, które zakłada wprowadzenie w miejsce instytucji ubezwłasnowolnienia modelu wspieranego podejmowania decyzji, zapewniającego każdej osobie możliwość podejmowania decyzji we własnych sprawach w maksymalnym możliwym

zakresie. Podkreślił, że dobrze byłoby, żeby wszystkie projekty dotyczące likwidacji ubezwłasnowolnienia były udostępniane Ministerstwu Sprawiedliwości. Następnie Pan Dyrektor Andrzej Vertun przedstawił stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości (Załącznik nr 7). Pan Dyrektor odniósł się również do kwestii pełnomocnictwa *pro futuro*, pełnomocnictwa medycznego wskazując, że ono nie jest niezbędne do funkcjonowaniu systemu, ale bardzo dobrze wpisywałoby się i uzupełniało element prywatnej ochrony.

W tym miejscu wywiązała się dyskusja w przedmiocie zaprezentowanych instrumentów modelu wspieranego podejmowania decyzji. Pan Dyrektor Krzysztof Kosiński podkreślił, że dzisiaj ubezwłasnowolnienie stało się wytrychem do rozwiązania wielu problemów organizacyjnych i zadeklarował przesłanie wypracowanych koncepcji w ramach projektów, o których była mowa wcześniej. Wskazał, że Centra Niezależnego Życia funkcjonujące na poziomie każdej gminy mają być finansowane ze środków publicznych (wieloletnie zadanie zlecone).

Głos zabrał również przedstawiciel Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania wskazując, że nie przestali stanowiska na piśmie z uwagi na to, że jego rola będzie się sprowadzać głównie do kwestii, za które Polska była krytykowana np. w okresowym raporcie praw człowieka (kwestie związane z zawieraniem małżeństw przez osoby ubezwłasnowolnione, prawo do głosowania w wyborach parlamentarnych). Przedstawiciel zadeklarował, że pracują nad wkładem i po jego opracowaniu zostanie on przekazany członkom Zespołu.

Na zakończenie głos zabrał przedstawiciel Rzecznika Praw Pacjenta wskazując, że istnieje narzędzie, które może być wykorzystane w pracach dotyczących pełnomocnictwa medycznego. Na pytanie przedstawiciela Rzecznika Praw Pacjenta Pan Dyrektor Andrzej Vertun doprecyzował, że pełnomocnictwo trwałe ma być odrębną instytucją od pełnomocnictwa medycznego. Zarówno jedno jak i drugie pełnomocnictwo ma być środkiem ochrony prywatnej.

Pan Dyrektor Krzysztof Kosiński zadeklarował, że do końca listopada br. Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych prześle do sekretarza Zespołu materiały, które powstały i zostały zatwierdzone w ramach realizacji projektów: „*Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych*” i „*Opracowanie projektu ustawy wdrażającej Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych*”. Członkowie Zespołu ustalili, że przesłany materiał będzie stanowił podstawę dalszych prac Zespołu.

Członkowie Zespołu ustalili, że na następnym posiedzeniu omawiane będą już konkretne rozwiązania wypracowane w ramach projektów, o którym mowa powyżej.

Termin następnego posiedzenia wyznaczony został na 8 stycznia 2024 r., godz. 11.00., sala nr 501.

Następnie przewodniczący Zespołu zamknął posiedzenie Zespołu.

Protokół został sporządzony przez sekretarza Zespołu Annę Kitowską.

.....Anna.....Kitowska

sekretarz Zespołu

.....
przewodniczący Zespołu
Pani Katarzyna Frydrych
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

Załączniki:

Załącznik nr 1 Skład Zespołu;

Załącznik nr 2 Zastępstwo w pracach Zespołu przez upoważnionych przedstawicieli;

Załącznik nr 3 Lista obecności;

Załącznik nr 4 Plan drugiego posiedzenia;

Załącznik nr 5 WPD, Asysta prawna.zip - materiały dotyczące modelu wspierania podejmowania decyzji, udostępnione - zgodnie z deklaracją złożoną przez Pana Ministra Wdówika na posiedzeniu Zespołu, które odbyło się 8 września 2023 r. - przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych;

Załącznik nr 6 Stanowisko Ministerstwa Zdrowia (wraz z Rzecznikiem Praw Pacjenta);

Załącznik nr 7 Stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości;